

**COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS**

© Министерство на правосъдието на Република България, mjs.bg. Разрешението за повторно публикуване на този неофициален превод е предоставено единствено за целите на включването му в базата данни HUDOC на ЕСПЧ.

© Ministry of Justice of the Republic of Bulgaria, mjs.bg. Permission to re-publish this non-official translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

СЪВЕТ НА ЕВРОПА

ЕВРОПЕЙСКИ СЪД ПО ПРАВАТА НА ЧОВЕКА

ПЕТА СЕКЦИЯ

ДЕЛО ЦОНЬО ЦОНЕВ СРЕЩУ БЪЛГАРИЯ (№ 2)

(Жалба № 2376/03)

РЕШЕНИЕ

СТРАСБУРГ

14 януари 2010 г.

ОКОНЧАТЕЛНО

14/04/2010

Настоящото решение ще влезе в сила при условията, определени в член 44, § 2 от Конвенцията. То може да подлежи на редакция при публикуване.

По делото Цоньо Цонев срещу България (№ 2),

Европейският съд по правата на човека (Пета секция), в състав:

Пер Лоренцен, *Председател*,

Ренате Йегер,

Карел Юнгвирт,

Райт Марусте,

Марк Вилиджър,

Миряна Лазарова Трайковска,

Здравка Калайджиева, *съдии*,

и Клаудия Вестердик, *секретар на състава*,

в закрито заседание на 8 декември 2009 г.,

постанови следното решение, прието на същата дата:

ПО ПРОЦЕДУРАТА

1. Делото е започнало по жалба (№ 2376/03) срещу Република България, депозирана пред Съда по член 34 Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи (“Конвенцията”) от българския гражданин г-н Цоньо Иванов Цонев (“жалбоподателят”) на 17 декември 2002 г.

2. Жалбоподателят не е представляван от адвокат. Българското правителство (“правителството”) е представлявано от процесуалния си представител г-жа М. Димова от Министерството на правосъдието.

3. Жалбоподателят твърди, че воденото срещу него наказателно производство е било несправедливо, в частност поради неефективна адвокатска защита и че е бил осъден и му е наложено наказание два пъти за едно и също престъпление, за което вече му е била наложена глоба в административното производство.

4. На 27 септември 2007 г. председателят на Пета секция решава да уведоми правителството за жалбата. Също така е било решено освен по отношение на допустимостта ѝ, жалбата да бъде разгледана и по същество (член 29 § 3 от Конвенцията).

ПО ФАКТИТЕ

I. ОБСТОЯТЕЛСТВАТА ПО ДЕЛОТО

5. Жалбоподателят е роден през 1977 г. и живее в Габрово. Към този момент е бил безработен.

6. В 9 часа вечерта на 11 ноември 1999 г. жалбоподателят и г-н Д.М., след употреба на алкохол, отишли в жилището на г-н Г.И., явно с намерение да вземат някои вещи, които бившата приятелка на г-н Д.М. била оставила там. Последвало сбиване и полицията, повикана от съседите, арестувала жалбоподателя и г-н Д.М.

7. На 12 ноември 1999 г. полицейски служител изготвя доклад за поведението на жалбоподателя предишната вечер. Въз основа на този доклад, с решение от 19 ноември 1999 г. кметът на Габрово признава жалбоподателя за виновен в това, че е нарушил чл. 2, ал. 1 от Наредба № 3 на общината (вж. точка 12 по-долу) и му налага глоба от 50 лв. Кметът обяснява, че, докато е бил пиан, жалбоподателят разбил вратата на жилището на г-н Г.И. и му нанесъл побой. Тези действия съставляват нарушение на обществения ред и изразяват явно неуважение към обществото чрез нарушаване на посочената по-горе разпоредба. Решението, в което се посочва, че подлежи на обжалване пред съда в срок от седем дни след връчването му на нарушителя, не е било връчено на жалбоподателя, чийто адрес е бил неизвестен. Приложено е към делото и се е считало за връчено съгласно чл. 52, ал. 2 от Закона за административните нарушения и наказания от 1969 г. (вж. точка 28 по-долу). Жалбоподателят не е узнал за него в срока за съдебно обжалване и решението е влязло в сила.

8. След известно време прокуратурата повдига обвинение срещу жалбоподателя за това, че е причинил средна телесна повреда на г-н Г.И. по чл. 129, ал. 1 от Наказателния кодекс от 1968 г. и е влязъл със сила в жилището му в нарушение на чл. 170, ал. 2 от НК (вж. точки 18 и 19 по-долу). Прокурорът твърди, че жалбоподателят е действал в съучастие с г-н Д.М.

9. Наказателното производство срещу жалбоподателя се провежда в Габровския районен съд от 9.30 до 12.40 часа на 1 декември 2000 г. и от 13.30 до 16 часа на 14 ноември 2001 г. Той е представляван от двама адвокати. Не е ясно дали те са били ангажирани от него или са били назначени от съда. Съдът е изслушал двамата съобвиняеми, трима вещи лица и петима свидетели. Допуснал е голям брой писмени доказателства и е изслушал заключителните доводи на страните.

10. С решение от 14 ноември 2001 г. Габровският районен съд признава жалбоподателя за виновен за причиняване на средна телесна повреда на г-н Г.И. Не го признава за виновен за извършване на престъплението в съучастие с други, както и не го признава за виновен за проникване в жилището на другото чрез употреба на сила. Осъжда го на осемнадесет месеца лишаване от свобода. Съдът установява, че г-н Д.М. сам разбил вратата на жилището на г-н Г.И. и жалбоподателят влязъл в жилището след него. По-нататък съдът установява, че при последвалото сбиване жалбоподателят избил два зъба на г-н Г.И., което съставлява средна телесна повреда, като в същото време

поддържа твърдението, че при извършване на това деяние жалбоподателят не е действал в съучастие г-н Д.М., тъй като същият не е ударил г-н Г.И. по главата.

11. Жалбоподателят обжалва присъдата пред Габровския окръжен съд. Изготвя жалбата си сам. Г-н Д.М. не обжалва присъдата.

12. Габровският окръжен съд провежда заседание на 2 април 2002 г. сутринта. Предварително назначеният от съда адвокат отсъства и поради това е назначен нов адвокат. Жалбоподателят заявява, че новата адвокатка е била запозната с аргументите по делото и той се е съгласил да бъде защитаван от нея. В протокола от заседанието е записано, че новата защитничка е имала само половин час, за да се запознае с документите по делото, а според жалбоподателя тя е имала само десет минути да направи това, тъй като заседанието е започнало в 10 ч. и е завършило в 10 часа и 10 минути.

13. В заключителната си реч адвокатката на обвиняемия твърди, че не е доказано, че същият е ударил г-н Г.И. по главата. Дори и да е било така, той го извършил при самоотбрана, тъй като Г.И. се опитал да стреля по него с газов пистолет, поради което жалбоподателят силно се уплашил. Освен това, не е ясно дали ударите, нанесени, както се твърди, от жалбоподателя биха могли да причинят твърдените от г-н Г.И. наранявания. Заключениеята на вещите лица по въпроса не се били правилно протоколирани. По-късно адвокатката е приложила към делото паметна бележка, предварително изготвена от жалбоподателя.

14. С решение от 9 април 2002 г. Габровският окръжен съд потвърждава присъдата на първоинстанционния съд. Той установява, че е направена вярна преценка на доказателствата и фактите са правилно установени, като постановява, че по нищо не личи жалбоподателят да е действал при самоотбрана.

15. На 23 април 2002 г. жалбоподателят подава жалба за нарушение на закона, като отново сам изготвя жалбата. На 26 август 2002 г. той се обръща с молба към Върховния касационен съд да му бъде назначен защитник. Позовава се на чл. 70, ал. 1, т. 7 от Наказателно-процесуалния кодекс от 1974 г. (вж. точка 20 по-долу), като твърди, че няма правни познания и че няма средства да си наеме адвокат, в случай когато интересите на правосъдието налагат той да бъде защитаван от адвокат, тъй като е заплашен от лишаване от свобода.

16. В писмо от 9 септември 2002 г. председателят на Второ наказателно отделение при Върховния касационен съд уведомява жалбоподателя, че не възможно да му бъде назначен защитник, тъй като искането му не отговаря на условията на чл. 70 от НПК от 1974 г.

17. Върховният касационен съд провежда заседание на 14 октомври 2002 г. Жалбоподателят участва в производството без защитник. Прокурорът твърди, че жалбата следва да бъде отхвърлена. На 22 октомври 2002 г. Върховният касационен съд, който има

правомощието да отмени или да измени отчасти или изцяло решението на окръжния съд, решава да го остави в сила. Намира, че окръжният съд правилно е установил фактите, изчерпателно е разгледал всички въпроси и не е нарушил процесуалните правила.

II. ПРИЛОЖИМОТО ВЪТРЕШНО ПРАВО И СЪДЕБНА ПРАКТИКА

А. Наказателният кодекс от 1968 г.

18. Член 129, ал. 1 от Наказателния кодекс от 1968 г. обявява за престъпление причиняването другиму на средна телесна повреда. Член 129, ал. 2 определя средната телесна повреда, между другото, и като избиване на зъби, чиято загуба води до затруднения в дъвченето и говоренето.

19. Съгласно член 170, ал. 1 НК престъпление е влизането в чуждо жилище чрез употреба на сила, заплашване, хитрост, ловкост, злоупотреба с власт или специални технически средства. Член 170, ал. 2 НК предвижда квалифициран състав на престъплението, ако то е извършено нощем или от въоръжено лице.

Б. Наказателно-процесуалният кодекс от 1974 г.

1. Защитник, назначаван от съда

20. В точки 1-6 от чл. 70, ал. 1 от Наказателно-процесуалния кодекс от 1974 г. се изброяват случаите, когато назначаването на защитник за обвиняемия е задължително: (1) обвиняемият е непълнолетен; (2) обвиняемият страда от физически или психически недостатъци, които му пречат да се защитава сам; (3) делото е за престъпление, за което се предвижда наказание лишаване от свобода не по-малко от десет години; (4) обвиняемият не владее български език; (5) интересите на обвиняемите са противоречиви и един от тях има защитник; или (6) когато делото се разглежда в отсъствието на подсъдимия. От 1 януари 2000 г. е добавена нова точка. Тя е част от цялостния ремонт на кодекса с цел уеднаквяване с конвенцията на основата на член 6, параграф 3, буква (с), и предвижда, че назначаването на защитник е задължително, когато обвиняемият няма средства за това, но иска да бъде представляван от защитник в процеса и интересите на правосъдието налагат това.

21. На 29 април 2006 г. НПК от 1974 г. беше заменен с Наказателно-процесуалния кодекс от 2005 г. Текстът на чл. 94, ал. 1, т. 9 от него съответства изцяло на този от чл. 70, ал. 1, т. 7 от НПК от 1974 г. Член 94, ал. 1, т. 7 предвижда, че участието на защитник в производството пред Върховния касационен съд е задължително. Когато участието на

защитник е задължително, компетентният орган е длъжен да назначи защитник на обвиняемия, ако той няма такъв (чл. 94, ал. 2 и ал. 3).

2. Отлагане на заседанието при неявяване на защитника

22. Член 269, ал. 2, т. 3 от НПК от 1974 г. предвиждаше, че заседанието се отлага, когато не се яви защитникът, ако не е възможно да бъде заменен с друг, без да се накърни правото на подсъдимия на защита.

23. През 1997 г. текстът беше изменен и се предвиди, че е необходимо отлагане, само в случай че делото не може да продължи, без обвиняемият да има защитник. В решението си от 14 април 1998 г. (решение № 9 от 14 април 1998 г. по к. д. № 6 от 1998 г. обн., ДВ, бр. 45 от 21 април 1998 г.) Конституционният съд обяви изменението за противоконституционно, като установи, че по такъв начин се дава възможност да се провеждат съдебни заседания, в които подсъдимият няма да бъде представляван от защитник и това със сигурност ще накърни правото му на защита. Вярно е, че бяха разрешени някои ограничения в правото на защита по конституция в интерес на правилното администриране на правосъдието. Това конкретно ограничение, обаче, беше непропорционално, тъй като затрудняваше установяването на истината и поставяше подсъдимия в неизгодно положение спрямо прокуратурата, като се нарушаваше принципа на равнопоставеност.

3. Пречки за образуване на наказателно производство

24. Член 21, ал. 1, т. 6 НПК от 1974 г. (чийто текст е пренесен почти дословно в чл. 24, ал. 1, т. 6 НПК от 2005 г.) предвиждаше, че наказателно производство не се образува, а образуваното се прекратява когато спрямо същото лице за същото престъпление има влязла в сила присъда или постановление. Бившият Върховен съд – в задължително тълкувателно решение – а по-късно и Върховният касационен съд е дал тълкувание, че тази разпоредба не спира образуването на наказателно производство по отношение на лицата, на които вече е било наложено наказание по реда на административното производство (тълк. реш. № 85 от 1 ноември 1966 г. по н. д. № 79/1960 г., ОСНК на ВС; реш. № 348 от 29 май 1998 г. по н. д. № 180/1998 г., ВКС, II н. о.; и реш. № 564 от 9 декември 2008 г. по н. д. № 626/2008 г., ВКС, I н. о.).

В. Наредба № 3 за опазване на обществения ред на територията на габровската община

25. Наредба № 3 за опазване на обществения ред на територията на габровската община е приета с решение № 50, протокол № 10 от 26

март 1992 г. на общинския съвет в Габрово съгласно действащата към този момент разпоредба на член 22, ал. 1 от Закона за местното самоуправление и местната администрация, който дава право на общинските съвети да приемат наредби по въпроси от местно значение. В член 2, ал. 1 от Наредбата се забранява на гражданите да извършват действия, които нарушават обществения ред и проявяват неуважение към обществото. Член 27, ал. 1 предвижда глоба от 50 лв за нарушаване на наредбата. Съгласно чл. 30 от Наредбата установяването на тези нарушения и тяхното наказване се урежда от Закона за административните нарушения и наказания от 1969 г.

Г. Закон за административните нарушения и наказания от 1969 г.

26. Съгласно член 2, ал. 3 от Закона за административните нарушения и наказания общинските съвети при издаване на наредби определят съставите на административните нарушения и съответстващите на тях наказания, предвидени в Закона за местното самоуправление и местната администрация от 1991 г. Съгласно действащия към този момент чл. 22, ал. 2 от ЗАНН, нарушението на общинска наредба се наказва с глоба от 500 лв.

27. Законът за административните нарушения и наказания от 1969 г. определя административните нарушения и наказания и установява реда за тяхното налагане. В член 6 административното нарушение е определено като действие или бездействие, което нарушава установения ред, извършено е виновно и се наказва с административно наказание. Член 11 предвижда, че ако няма конкретни разпоредби в този закон по въпросите на вината, вменяемостта, обстоятелствата, изключващи отговорността, формите на съучастие, приготвянето и опита се прилагат разпоредбите на Наказателния кодекс от 1968 г..

28. Съгласно член 58, ал. 1, препис от наказателното постановление се връчва на нарушителя. Когато, обаче, нарушителят не бъде намерен на посочения от него адрес, а новият му адрес е неизвестен, това се отбелязва в наказателното постановление и то се счита за връчено от деня на отбелязването (чл. 58, ал. 2). Наказателното постановление подлежи на съдебно обжалване (чл. 59, ал. 1) в седемдневен срок от връчването му (чл. 59, ал. 2). Съгласно член 64, наказателните постановления влизат в сила, когато: а) не подлежат на обжалване, б) не са били обжалвани в законния срок, или в) са били обжалвани, но са били потвърдени или изменени от районния съд.

ПРАВОТО

I. ТВЪРДЯНИ НАРУШЕНИЯ НА ЧЛЕН 6 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

29. Жалбоподателят е направил няколко претенции по чл. 6 от Конвенцията относно наказателното производство срещу него. На първо място, той твърди, че Габровският окръжен съд му е назначил защитник в много кратък срок преди заседанието и тя не е била в състояние да го защитава ефективно. Второ, той се жалва, че Върховният касационен съд е отказал да му назначи защитник. На последно място, той твърди, че съдебните инстанции, които са разглеждали неговото дело, са допуснали грешки при оценката на доказателствата и установяването на фактите.

30. Съдът счита, че тези жалби попадат в приложното поле на член 6 от Конвенцията, който предвижда, че:

“1. При определянето ... на каквото и да е наказателно обвинение срещу него има право на справедливо ... гледане на неговото дело...

3. Всяко лице, обвинено в криминално престъпление, има в частност следните права:

...

b) да има достатъчно време и възможности за подготовка на своята защита;

c) да се защитава лично или да ползва адвокат по свой избор; ако не разполага със средства за заплащане на адвокат, да му бъде предоставена безплатно служебна защита, когато го изискват интересите на правосъдието [...]”

31. Правителството не е предоставило становище, но заявява, че жалбата е недопустима и явно необоснована.

32. Жалбоподателят се жалва, че Върховният касационен съд е отказал да му назначи защитник и това е довело до нарушение на член 6, § 3, c) от Конвенцията и на член 70 НПК от 1974 г. Това впоследствие се вижда от факта, че съгласно член 94 от Наказателно-процесуалния кодекс от 2005 г. по дела пред Върховния касационен съд участието на защитник е задължително.

A. Допустимост

33. Съдът счита, че тази част от жалбата не е явно необоснована по смисъла на член 35, § 3 от Конвенцията или недопустима на всяко друго основание. Следователно трябва да бъде обявена за допустима.

Б. По същество

1. Късното назначаване на защитник в производството пред Габровския окръжен съд

34. Видно е, че Габровският окръжен съд е назначил защитник достатъчно време преди заседанието и неявяването му е наложило назначаването на нов защитник в деня на заседанието (вж. точка 12 по-горе). Въпросът е дали и до каква степен тази ситуация е повлияла отрицателно на справедливостта на производството срещу жалбоподателя, тъй като правата на лицата, обвинени в криминално престъпление на разумен срок и средства за подготовка на тяхната защита, както и ефективната защита от адвокат е, между другото, компонент от концепцията за справедлив процес (вж. *Goddi v. Italy*, 9 April 1984, § 28, Series A no. 76; *Twalib v. Greece*, 9 June 1998, § 46, *Reports of Judgments and Decisions* 1998-IV; *Mattick v. Germany* (dec.), no. 62116/00, ECHR 2005-VII; и *Padalov v. Bulgaria*, no. 54784/00, § 41, 10 August 2006).

35. Съдът, обаче, не счита, че трябва да разглежда този въпрос. Само отбелязва, че жалбоподателят изрично е посочил, че новият защитник е бил запознат с делото и с аргументите по него и че жалбоподателят се е съгласил да бъде защитаван от нея. Също така отбелязва, че нито жалбоподателят, нито неговият защитник са поискали отлагане на делото, за да може защитникът да се подготви по-обстойно за съдебното заседание (вж. точка 12 по-горе). Следователно, на първо място Съдът трябва да определи дали жалбоподателят се е отказал от правата си, посочени в предишната точка.

36. Нито буквата, нито духът на чл. 6 могат да попречат на едно лице да се откаже от гарантиране на справедлив процес, но такъв отказ трябва да бъде установен по недвусмислен начин, да бъде свързан с минимални гаранции, съответстващи на значимостта му и да не нарушава важни обществени интереси (вж. *Hermi v. Italy* [GC], no. 18114/02, § 73, ECHR 2006-XII). Съдът не намира обществена причина, която да възпира обвиняемите от това да се откажат от правото си на допълнително време за подготовка на тяхната защита. Причината е, че това е въпрос, който зависи изцяло от преценката на засегнатите лица; различните защитници се нуждаят от различно време, за да се подготвят по дадено дело. В конкретното дело, вместо да бъде поискано отлагане на делото, което е възможно (вж. точки 22 и 23 по-горе), жалбоподателят изрично посочва, че новият защитник е бил запознат с делото и че жалбоподателят се е съгласил да бъде защитаван от нея (вж. точка 12 по-горе). По нищо не личи това изявление да е направено поради принуда. Следователно, жалбоподателят е направил избор делото да продължи и Габровският

окръжен съд не може да бъде обвиняван, че не е предоставил на защитника повече време за подготовка. Докато органите, отговорни за назначаване на защитник трябва да гарантират, че обвиняемият може да бъде защитаван ефективно (вж. *Mills v. the United Kingdom* (dec.), no. 35685/97, 5 December 2000), националните съдии трябва да намерят баланса между необходимостта да осигурят на обвиняемия достатъчно време за подготовка и необходимостта от обезпечаване развитието на процеса по един разумен и експедитивен начин (вж. *Naviede v. the United Kingdom* (dec.), no. 38072/97, 7 September 1999). Във връзка с това не може да се пренебрегне факта, че в заключителната си реч защитничката на обвиняемия е представила редица доводи в негова защита (вж. точка 13 по-горе), което потвърждава твърдението на жалбоподателя, че тя е била запозната с делото.

37. Следователно няма нарушение на член 6, § 1 и § 3, букви b) и c) от Конвенцията.

2. Отказът на Върховния касационен съд да назначи защитник на жалбоподателя

38. Правото на лицата, обвинени в криминално престъпление на безплатна служебна защита е също елемент, между другото, от концепцията за справедлив наказателен процес. То зависи от две условия: засегнатите лица да не разполагат с достатъчно средства за заплащане на адвокат и интересите на правосъдието да изискват да им бъде предоставена безплатно такава защита (вж. и други основания, *Pham Hoang v. France*, 25 September 1992, § 39, Series A no. 243).

39. Съдът отбелязва, че е трудно да се прецени на този етап дали жалбоподателят не е разполагал с достатъчно средства за заплащане на адвокат, за да бъде представляван пред Върховния касационен съд. Има, обаче, признаци, които дават основание да се счита, че това е било така. Първо, назначен му е бил защитник в производството пред окръжния съд (вж. точка 12 по-горе), по всяка вероятност по новата точка 7 на член 70, ал. 1 от Наказателно-процесуалния кодекс от 1974 г., защото, в тази връзка, при липса на жалба от неговия съобвиняем (вж. точка 11 по-горе), не е налице нито една от хипотезите, при които защитникът е задължителен (вж. точка 20 по-горе). Второ, жалбоподателят изрично твърди, че няма средства да си наеме адвокат (вж. точка 15 по-горе), докато при отхвърляне на молбата му ВКС не е взел предвид това твърдение, а се е ограничил в мотивите си до общото изявление, че не са изпълнени предпоставките на посочения по-горе член 70 (вж. точка 16 по-горе и в противоположен смисъл *Caresana v. the United Kingdom* (dec.), no. 31541/96, 29 August 2000). В светлината на тези факти и предвид липсата на ясни индикации в противоположен смисъл, Съдът е убеден, че жалбоподателят не е разполагал с достатъчно средства за заплащане на адвокат в

касационното производство (вж., *mutatis mutandis*, *Twalib*, цитирано по-горе, § 51).

40. Относно това доколко интересите на правосъдието налагат жалбоподателят да получи безплатно служебна защита, Съдът отбелязва, че на първа и втора инстанция той е бил признат за виновен и е осъден на осемнадесет месеца лишаване от свобода (вж. точки 10 и 14 по-горе). При положение, че се касае за лишаване от свобода, а интересите по принцип изискват такава защита (вж. *Benham v. the United Kingdom*, 10 June 1996, § 61, *Reports* 1996-III, и, по-късно, *Shabelnik v. Ukraine*, no. 16404/03, § 58, 19 February 2009), няма съмнение, че тези интереси налагат тя да бъде предоставена на жалбоподателя предвид жалбата му относно нарушение на закона. Допълнителен фактор е сложността на касационното производство (вж. *Pham Hoang*, § 40 *in fine*, и *Twalib*, § 53, и двете цитирани по-горе); действително, понастоящем член 94, ал. 1, т. 7 от НПК след измененията от 2005 г. изисква участието на защитник в производството пред ВКС при всички случаи (вж. точка 21 по-горе). И накрая, не може да бъде пренебрегнат фактът, че един квалифициран адвокат би трябвало да може да изясни доводите, изтъквани от жалбоподателя в неговата жалба, и ефикасно да оспори обвиненията на прокурора в съдебното заседание (вж. *Artico v. Italy*, 13 May 1980, § 34 *in fine*, Series A no. 37, and *Pakelli v. Germany*, 25 April 1983, §§ 37-39, Series A no. 64), като по такъв начин отстои принципа за равнопоставеност.

41. С оглед на изложеното по-горе, Съдът реши, че има нарушение на член 6, параграф 1 и параграф 3, буква с) от Конвенцията.

3. Начинът, по който съдилищата са преценили доказателствата и установили фактите

42. Съдът отбелязва, че не е в неговите функции да се занимава с фактически или правни грешки, за които се твърди, че са извършени от националните съдилища (вж. *García Ruiz v. Spain* [GC], no. 30544/96, § 28, ECHR 1999-I), тъй като не е апелативен съд по отношение на тези съдилища (вж., още много други източници, *Cornelis v. the Netherlands* (dec.), no. 994/03, ECHR 2004-V (откъси)). При все това, с оглед на заключението си в точка 41 по-горе, Съдът намира за необходимо да разгледа тази жалба (вж. *Seliverstov v. Russia*, no. 19692/02, § 25, 25 September 2008).

II. ТВЪРДЯНО НАРУШЕНИЕ НА ЧЛЕН 4 ОТ ПРОТОКОЛ 7

43. Жалбоподателят твърди, че срещу него е водено съдебно производство и е бил осъден за престъпление, за което вече му е била

наложена глоба от кмета. Той се позовава на член 4 от Протокол 7 към Конвенцията, който, доколкото е приложим, предвижда:

“1. Никой не може да бъде съден или наказан от съда на една и съща държава за престъпление, за което вече е бил оправдан или окончателно осъден съгласно закона и наказателната процедура на тази държава. ...”

44. Правителството не е предоставило становище, но заявява, че жалбата е недопустима и неоснователна.

45. Жалбоподателят заявява, че е убеден, че му е наложено наказание два пъти за едно и също деяние, но оставя на Съда да определи дали то съставлява нарушение на горепосочената разпоредба.

А. Допустимост

46. Съдът не счита, че жалбата е явно необоснована по смисъла на член 35, § 3 от Конвенцията или недопустима на всяко друго основание. Следователно, трябва да бъде обявена за допустима.

Б. По същество

1. Дали първата санкция е била от наказателен характер

47. На 19 ноември 1999 г. на жалбоподателя е наложена глоба в производството по Закона за административните нарушения и наказания от 1969 г., която се счита повече за „административна”, отколкото за „наказателна”, съгласно квалификацията по вътрешното право (вж. точки 7 и 27 по-горе). Поради това, трябва да се определи дали в това производство се засяга „наказателен” въпрос по смисъла на член 4 от Протокол 7. Принципите, по които се извършва такова определяне наскоро бяха обобщени в точки 52 и 53 от решението на Съда по делото *Sergey Zolotukhin v. Russia* ([GC], no. 14939/03, ECHR 2009-...).

48. В това дело Съдът започва със становището, че сферата, наричана в някои правни системи „административна”, обхваща някои правонарушения, които имат наказателен смисъл, но са твърде несъществени, за да бъдат регулирани от наказателното право и наказателния процес (*ibid.*, § 54, с по-нататъшни препратки).

49. По-нататък Съдът отбелязва, че обявяването за престъпление на нарушаването на обществения ред и изразяването на явно неуважение към обществото в член 2, ал. 1 от Наредбата № 3 (вж. точки 25-27 по-горе) има за цел да гарантира защитата на човешкото достойнство и обществения ред, представляващи ценности и интереси, попадащи обикновено в сферата на наказателното право. Насочено е към всички

лица, а не само към определена социална група и главната му цел е наказание и разубеждаване, които са характерни за наказанията в наказателното право (вж. *Lauko v. Slovakia*, 2 September 1998, § 58, *Reports* 1998-VI; *Kadubec v. Slovakia*, 2 September 1998, § 52, *Reports* 1998-VI; и *Sergey Zolotukhin*, цитирано по-горе, § 55). Фактът, че не се наказва с лишаване от свобода, не е определящ (вж. *Öztürk v. Germany*, 21 February 1984, §§ 53 и 54, Series A no. 73; *Lauko*, цитирано по-горе, § 58; и *Kadubec*, цитирано по-горе, § 52). Характерът на престъплението и характерът и степента на строгост на наказанието са алтернативни, а не кумулативни критерии, като е достатъчно това, че въпросното престъпление е престъпление по своя характер от гледна точка на Конвенцията. (вж. *Lutz v. Germany*, 25 August 1987, § 55, Series A no. 123; *Kadubec*, цитирано по-горе, § 52 *in fine*; и *Lauko*, цитирано по-горе, § 56).

50. По своя характер нарушението, за което на жалбоподателя е била наложена глоба от кмета е такова, че попада в обхвата на изрече „наказателно производство“, използван в член 4 от Протокол 7.

2. *Дали правонарушенията, за които на жалбоподателя е наложена глоба, а след това срещу него е заведено дело, са едни и същи*

51. Критерият за това беше изяснен наскоро в точки 78 - 84 от решението на Съда по делото *Sergey Zolotukhin* (цитирано по-горе). Според този критерий, Съдът трябва да се абстрахира от правната характеристика на правонарушенията по вътрешното право и да вземе предвид фактите като единствена отправна точка за сравнение.

52. По настоящото дело фактите, въз основа на които е била наложена глоба по административен ред на жалбоподателя, са свързани с нарушаване на обществения ред, състоящо се в разбиване на вратата на жилището на г-н Г.И. и в нанесения му побой (вж. точка 7 по-горе). Същите факти формират същността на обвиненията по чл. 129, ал. 1 и член 170, ал. 2 от Наказателния кодекс от 1968 г., според които жалбоподателят е причинил средна телесна повреда на г-н Г.И. и е влязъл със сила в жилището му (вж. точки 8, 18 и 19 по-горе). Обвиненията, следователно, обхващат изцяло фактите от административното нарушение, и обратно, административното нарушение не съдържа елементи, които да не се включват в престъпленията, за които жалбоподателят е бил обвинен. Следователно, по същество фактите на двете правонарушения трябва да се считат за едни и същи по смисъла на член 4 от Протокол 7.

3. Дали е налице дублиране на производството

53. Целта на член 4 от Протокол 7 е забрана за повторно образуване на производство, което вече е приключило с „окончателно” решение. Едно решение е окончателно по смисъла на тази разпоредба, когато е придобило сила на *пресъдено нещо*. В такъв случай то е неотменимо, което означава, че не съществуват други правни средства или страните са изчерпали тези правни средства, или пък са изтекли сроковете, в които те са могли да се възползват от тях (вж. *Sergey Zolotukhin*, цитирано по-горе, § 107 и §108, с по-нататъшни препратки).

54. В конкретния случай глобата, наложена от кмета, е подлежала на съдебно преразглеждане в седемдневен срок. Но, тъй като адресът на жалбоподателя не е бил известен, решението на кмета на практика му е било връчено, като е било добавено към делото, а срокът е започнал да тече на 19 ноември 1999 г. и е изтекъл седем дни по-късно (вж. точки 7 и 28 по-горе). След като срокът е изтекъл, решението е влязло в сила и жалбоподателят не е разполагал повече с редовни правни средства за въздействие. Административното „осъждане” следователно е станало „окончателно” по смисъла на член 4 от Протокол 7, преди да бъде образувано наказателното производство срещу жалбоподателя.

55. Тъй като член 4 от Протокол 7 се прилага, дори когато срещу определено лице просто е било водено наказателно производство, без то да е завършило с осъдителна присъда (вж. *Sergey Zolotukhin*, цитирано по-горе, § 110, с по-нататъшни препратки), фактът, че жалбоподателят е бил оправдан по обвинението, че е влязъл в чуждо жилище чрез употреба на сила (вж. точка 10 по-горе) няма връзка с неговата жалба, че срещу него е било водено наказателно производство и е бил осъден по това обвинение повторно. Нито пък, това, че е бил оправдан лишава жалбоподателя от положението му на жертва, тъй като то не се основава на факта, че е бил глобен за същите действия по Наредба №3, а на преценката на наказателния съд на доказателствата и на установяването на фактите. (*ibid.*, §§ 112-16). Разбира се, съдилищата не са могли да прекратят наказателното производство срещу него, поради наличие на предшестващо наказание в административното производство, тъй като, съгласно едно задължително тълкувателно решение на бившия Върховен съд и постоянната практика на Върховния касационен съд, забраната за повторно образуване на производство не се прилага по отношение на административното производство (вж. точка 24 по-горе и, *mutatis mutandis*, *Sergey Zolotukhin*, цитирано по-горе, § 118).

4. Заключение

56. Жалбоподателят е бил „осъден” в административното производство, което може да бъде уподобено на „наказателно

производство” съгласно автономния смисъл на този термин в Конвенцията. След като това „осъждане” е влязло в сила, на жалбоподателя са били повдигнати обвинения за престъпление, които се отнасят за същите деяния, за които му е било наложено наказание в административното производство и съдържат по същество едни и същи факти. Наказателното производство срещу жалбоподателя в действителност засяга престъпление, еднакво с това, за което вече е бил „осъден” с влязлото в сила решение на кмета.

57. Има, следователно, нарушение на член 4 от Протокол 7.

III. ПРИЛОЖЕНИЕ НА ЧЛЕН 41 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

58. Член 41 от Конвенцията предвижда, че:

„Ако Съдът установи, че е имало нарушение на Конвенцията и на протоколите към нея и ако вътрешното право на съответната Високодоговаряща страна допуска само частично обезщетение, Съдът, ако е необходимо, постановява предоставянето на справедливо обезщетение на потърпевшата страна.”

A. Обезщетение за вреди

59. Жалбоподателят претендира 7 000 евро (EUR) обезщетение за неимуществени вреди.

60. Правителството не е дало становище по претенцията на жалбоподателя.

61. Съдът е на мнение, че трябва да се приеме, че жалбоподателят е претърпял неимуществени вреди в резултат на нарушаване на правото му на ефективна защита от адвокат и на правото му да не бъде съден наказван два пъти за едно и също престъпление. Като постановява обезщетение по справедливост, съгласно изискванията на член 41, Съдът му присъжда 3,000 евро, както и евентуалните данъци и такси върху тази сума.

B. Разходи по делото

62. Жалбоподателят е направил искане да му бъдат признати разходите, направени в производството пред Съда. Не е посочил конкретна сума и не е предоставил документи в подкрепа на искането си.

63. Правителството не е дало становище по претенцията на жалбоподателя.

64. Съгласно практиката на Съда, направените от жалбоподателите разходи се признават тогава, когато те са реални, необходими и обосновани. За тази цел, член 60, § 2 и § 3 от Правилника на Съда определя, че жалбоподателите трябва да приложат към претенциите си

за справедливо обезщетение „всички документи в подкрепа на техните претенции”, тъй като, ако това не бъде направено, Съдът „може да отхвърли исканията им частично или изцяло”. По настоящото дело, като отбелязва, че жалбоподателят не е предоставил никакви документи в подкрепа на искането си, Съдът не присъжда нищо.

В. Лихва за неизпълнение

65. Съдът счита, че лихвата за неизпълнение следва да бъде пределната ставка по заеми на Европейската централна банка, увеличена с три процентни пункта.

ПО ТЕЗИ СЪОБРАЖЕНИЯ СЪДЪТ ЕДИНОДУШНО

1. *Обявява* жалбата за допустима;
2. *Приема*, че има нарушение на член 6, § 1 и §3, букви b) и c) от Конвенцията в производството пред Габровския окръжен съд;
3. *Приема*, че има нарушение на член 6, § 1 и §3, буква c) от Конвенцията, тъй като не е била предоставена безплатна служебна защита на жалбоподателя в производството пред Върховния касационен съд;
4. *Приема*, че не е необходимо по-нататъшно разглеждане на жалбата на жалбоподателя по член 6 от Конвенцията;
5. *Приема*, че има нарушение на член 4 от Протокол 7 от Конвенцията;
6. *Приема*,
 - а) че държавата-ответник следва да заплати на жалбоподателя, в срок от три месеца от влизането в сила на решението съгласно член 44, § 2 от Конвенцията 3 000 (три хиляди) евро, както и евентуалните данъци и такси върху тази сума, за неимуществени вреди, в левова равностойност по курса, приложим в деня на плащането;
 - б) че от изтичането на гореупоменатия тримесечен срок до плащането се дължи проста лихва върху посочената по-горе сума в размер на пределната ставка по заеми на Европейската централна банка през срока на неизпълнение, увеличена с три процентни пункта;
7. *Отхвърля* останалата част от претенцията на жалбоподателя за справедливо обезщетение.

Изготвено на английски език и съобщено писмено на 14 януари 2010 г., съгласно член 77, § 2 и § 3 от Правилника на Съда.

Клаудия Вестердик
Секретар

Пер Лоренцен
Председател